

"Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu" (Mt.4,4)

MERINDE PENTRU SVFLET

Apare cu binecuvântarea PS Părinte Episcop Siluan,
al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei
Foaie de învățătură duhovnicească și cateheză a Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei

ANUL 8. N°62

SERIA SĂPTĂMÂNALĂ

22 DECEMBRIE 2018

CVÂNTUL DOMNULUI DUMINICA DINAINTEA NĂSTERII DOMNULUI (A SFINTILOR PĂRINȚI DUPĂ TRUP ALI DOMNULUI)

EVREI 11, 9-10; 32-40

Fraților, Avraam, prin credință, a locuit vremelnic în pământ străin, locuind în corturi cu Isaac și cu Iacov, cei dimpreună moștenitori ai aceleiași făgăduințe; căci aștepta cetatea cu temelii puternice, al cărei meșter și lucrător este Dumnezeu. Și ce voi mai zice? Căci timpul nu-mi va ajunge, ca să vorbesc de Ghedeon, de Barac, de Samson, de Ieftae, de David, de Samuel și de proroci, care, prin credință, au biruit împărății, au făcut dreptate, au dobândit făgăduințele, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului, au scăpat de ascuțișul sabiei, s-au împuternicit, din slabi ce erau s-au făcut tari în război, au întors taberele vrăjmașilor pe fugă. Unele femei și-au luat pe morții lor înviați. Iar alții au fost chinuiți, neprimind izbăvirea, ca să dobândească mai bună înviere; alții au suferit batjocură și bici, ba chiar lanțuri și închisoare. Au fost ucși

cu pietre, au fost puși la cazne, au fost tăiați cu fierăstrăul, au murit uciși cu sabia, au pribegit în piei de oaie și în piei de capră, lipsiți, strâmtorați, rău primiți. Ei, de care lumea nu era vrednică, au rățacit în pustii, și în munți, și în peșteri și în crăpăturile pământului. Și toți aceștia, mărturisii fiind prin credință, n-au primit făgăduința pentru că Dumnezeu rânduise pentru noi ceva mai bun, ca ei să nu ia fără noi desăvârșirea.

MATEI 1, 1-25

Cartea neamului lui Iisus Hristos, născut pe lehononia și pe frații lui, la fiul lui David, fiul lui Avraam. Avraam a născut pe Isaac; Isaac a născut pe Iacov; Iacov a născut pe Iuda și pe frații lui; Iuda a născut pe Fares și pe Zara, din Tamar; Fares a născut pe Esrom; Esrom a născut pe Aram; Aram a născut pe Aminadav; Aminadav a născut pe Naason; Naason a născut pe Salmon; Salmon a născut pe Booz, din Rahav; Booz a născut pe Iobed, din Rut; Iobed a născut pe lesei; lesei a născut pe regele David; David a născut pe Solomon, din femeia lui Urie; Solomon a născut pe Roboam; Roboam a născut pe Abia; Abia a născut pe Asa; Asa a născut pe Iosafat; Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia; Ozia a născut pe Ioatam; Ioatam a născut pe Ahaz; Ahaz a născut pe Iezechia; Iezechia a născut pe Manase; Manase a născut pe Amos; Amos a născut pe Iosif, logodnicul Măriei, din care s-a născut Iisus, Care Se cheamă Hristos. Așadar, toate neamurile de la Avraam până la David sunt paisprezece; și de la David până la strămutarea în Babilon sunt paisprezece; și de la strămutarea în Babilon până la Hristos sunt paisprezece neamuri. Iar nașterea lui Iisus Hristos așa a fost: Maria, Mama Sa, fiind logodită cu Iosif, fără să fi fost ei înainte împreună, s-a aflat având în pântec de la Duhul Sfânt. Iosif, logodnicul ei, drept fiind și nevrând s-o vădească, a voit s-o lase, în ascuns. Și, cugetând el acestea, iată îngerul Domnului i s-a arătat în vis, grăind: Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, căci Cel zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt. Ea va naște Fiu și vei chema numele Lui Iisus, căci El va mântui pe poporul Său de păcatele lor. Acestea toate s-au făcut ca să se împlinească ceea ce s-a spus de Domnul prin prorocul, care zice: «Iată, Fecioara va avea în pântec și va naște Fiu și vor chema numele Lui Emanuel, care se tâlcuiește: Cu noi este Dumnezeu». Și, deșteptându-se din somn, Iosif a făcut așa precum i-a poruncit îngerul Domnului și a luat la el pe logodnica sa. Și, fără să fi cunoscut-o pe ea Iosif, Maria a născut pe Fiul său Cel Unul-Născut, Căruia I-a pus numele Iisus.

TRĂIBĂRI

Am văzut cum strămoșii au reușit să-și depășească păcătoșenia lor și să devină icoane prețioase și neprețuite ale lui Dumnezeu. Să vedem acum cum putem și noi să fim strămoșii celei de-a Doua Veniri a lui Hristos, cum putem să devenim sfinți. Istoria noastră arată ce așteaptă de la noi Dumnezeu. Toți ne-am născut duhovnicește prin sfântul Botez. Maica noastră este colimvitra Bisericii, maica noastră Biserica, iar Biserica este Hristos, Tatăl nostru. Biserica, așadar, este o nouă naștere. Când Nicodim s-a dus pe ascuns la Hristos noaptea, Domnul i-a vorbit despre nașterea de sus[1]. Această naștere, de sus, ne-o dă Biserica. Dar nu ne naște pentru a fi fiii stricăciunii și ai morții, oameni ai celei de-a șaptea sau a paisprezecea generație, ci să fim oameni ai nemuririi, fii ai învierii, strămoși ai zilei a opta, a celui de-al optulea veac.

Prin urmare, ce a reușit Hristos venind în lume? Când a venit plinirea vremii Hristos a recapitulat timpul, l-a înfășurat și l-a închis în voia Lui și l-a adus la capăt. Adică în mod tainic a desființat timpul, pe care El Însuși l-a creat, și a adus Învieră, veșnicia, făcând viitorul prezent. Astfel „plinirea vremii” nu este timpul, ci Însuși Hristos.

Mai mult, ne-a pregătit cele de pe urmă, veșnicia, fiindcă a recapitulat și a asumat în persoana Lui Dumnezeu-omenească întreaga noastră fire. De vreme ce totuși Hristos va veni și de vreme ce noi suntem întru El, înseamnă că pregătește a Doua Lui venire împreună cu noi. Nu poate să vină Hristos, dacă noi nu pregătim Venirea Lui. Așa cum nu intră în inima noastră, dacă ea nu Îl dorește, nu Îl caută, și nu va veni dacă nu Îi vom pregăti cea de-a doua Lui Venire. A doua Venire va fi arătare, cum spune Sfânta

Scriptură, a slavei noastre. „Atunci”, zice, „când va veni

ΣΑΥΩΣ ΣΑΠΤΑΜΗΝΙΙ

Unii cred că Domnul a suferit pentru oameni din iubire, dar cum nu găesc această iubire în sufletul lor, aceasta li se pare că ar fi o poveste de demult. Dar când sufletul cunoaște iubirea lui Dumnezeu prin Duhul Sfânt, atunci el simte lămurit că Domnul e pentru noi un Tată, cel mai apropiat, cel mai bun și mai drag, și că nu e fericire mai mare decât să iubești pe Dumnezeu din tot cugetul, din toată inima și din tot sufletul, așa cum a poruncit Domnul, și pe aproapele tău ca pe tine însuși. Și când această iubire este în suflet, atunci toate bucură sufletul, dar când o pierde, omul nu-și mai găsește odihna, se tulbură și se supără pe ceilalți atunci când este supărat de ei și nu înțelege că el însuși este vinovat: a pierdut iubirea lui Dumnezeu și a osândit sau urât pe fratele lui.

**Cuviosul Siluan Athonitul,
Între iadul deznădejzii și
iadul smereniei, Editura
Deisis**

Hristos, noi ne vom arăta întru slavă”. Strămoșii s-au dus în iad. Noi, care suntem noii strămoși, vom intra direct în slava lui Hristos.

Oare vor trece neamurile neamurilor, mii de ani, așteptând să ne săturăm de Dumnezeu? Nu.

Când uneori pun la banca

acuzărilor monahismul și îl condamnă, zic că monahismul este nerodire, de vreme ce monahii nu pot face copii. Dar Părinții Bisericii răspund: Monahismul constituie nemijlocit lucrarea celei de-a doua perioade a vieții lui Hristos, lucrarea Noului Testament. Nunta a slujit Vechiul Testament, unde oamenii se nășteau și mureau. Dar fiecare dintre cei ce au devenit părinți simțea că va trăi în veac prin faptul că lăsa în urmă urmași.

De vreme ce noi am devenit hristoși, de vreme ce există desăvârșirea și slava care ne așteaptă, de ce să mai așteptăm? De aceea Părinții Bisericii zic că monahismul desființează nunta, nașterea cea după trup, cu scopul de a nu mai naște oameni condamnați să moară, ci de a naște roade duhovnicești. Monahismul, imitarea de către noi a îngerilor, este pentru noi toți o chemare: „Vino, Doamne Iisuse”[2].

Înțelegem, frații mei, câtă răspundere purtăm în fața istoriei cu privire la Venirea lui Hristos? Scriem și slujim istoria mondială. Orice stare a noastră și lucrare în trupul Bisericii are consecințe în istoria omenirii și a comuniunii Dumnezeu-omenești, fiindcă noi suntem „fiii făgăduinței”[3]. Ne-a făgăduit Dumnezeu și Își respectă făgăduința lui.

Desigur, suntem și noi păcătoși, precum strămoșii. Suntem și noi pătimiși, tăgăduitori ai jurămintelor noastre. Ce este botezul nostru? Jurământul lui Hristos că vom muri împreună cu El și vom trăi în lumea aceasta și că vom învia împreună cu El pe cealaltă. De câte ori am tăgăduit jurămintele Botezului nostru! Dumnezeu însă „S-a jurat și nu Se va răzgândi”[4] nu își va lua înapoi jurământul Lui, fiindcă noi jurăm înaintea Lui. Ne-a asumat în El Însuși, suntem plata Lui, trupul Lui

TRĂSĂCĂRI

și El este plata noastră în lupta noastră, în lacrimile noastre, în dorurile noastre, în durerile noastre, nădejdea noastră în abisurile prin care am trecut. Hristos îi cheamă pe cei chemați sfinți[5], pe noi, păcătoșii.

Hristos era prezent la crearea lumii. În simbolurile și umbrele Vechiului Testament a lucrat cu chipuri umbrite, pe care le-a luminat Noul Testament. Acum Hristos este prezent în lumina Bisericii, adevărul, a cunoștinței de Dumnezeu, în propria Lui lumină.

Cele vechi au devenit noi. Strămoșii, prin urmare, sunt desăvârșiți și împliniți prin noi, în măsura în care noi ne sfințim. Când mănânc, se hrănește întregul meu trup. Când noi Îl mâncăm pe Hristos, Îl mâncăm pe Hristos și strămoșii. Se desăvârșesc, devin desăvârșiți împreună cu noi. Îndumnezeirea noastră este bucuria lor, vederea lor din cer. În loc să-L privească pe Hristos, se pleacă și ne privesc pe noi, să vadă ce facem, dacă ne gândim sau dacă ne ducem la ei, dacă știm că ei sunt frații noștri, mâinile noastre, picioarele noastre, trupul nostru.

Noi ne-am asumat cu botezul nostru să pregătim și să aducem cea de-a doua Venire a lui Hristos. Noi acum suntem profeții, strămoșii, înainte mergătorii, sfinții, cum ne numește pe noi Apostolul Pavel. Trăiește în lume Hristos, fiindcă noi trăim în lume. De aceea zice Apostolul că „trăiește în mine Hristos”[6]. Trăim atunci când ne gândim la unitatea noastră cu strămoșii. Noi suntem responsabili de faptul de a sta Hristos în inimile oamenilor. Trăiește Hristos unde sunt eu. Eu, păcătosul, sunt un prooroc, o energie a lui Dumnezeu.

Frații mei, ca să nu pierdem

panorama Cinei de Taină finale și ca să înțelegem chemarea noastră, măreția noastră, veșnicia noastră, să devenim teologi. Eu nu aparțin unei familii care are doi sau trei sau patru copii, aparțin acestei atotcuprinzătoare familii. Nu sunt om, sunt Dumnezeu. Intru în baia botezului și ies Dumnezeu-om. În timp ce sunt om și mi-e frig în colimvitră, în același timp sunt Dumnezeu. Cât de mare este înțelepciunea lui Dumnezeu! Face prezent veșnicul, trăirea noastră de zi cu zi o face taină. De vreme ce

suntem plâsmuiți după chipul Ziditorului nostru, trebuie să simțim, să trăim și să înțelegem chipul Ziditorului, că adică suntem dumnezei și să creștem la cunoștința comuniunii noastre cu Hristos[7]. Înțelegerea deplină și desăvârșită va fi „când Hristos, viața noastră, Se va arăta”[8] acolo sus. Atunci nu mă voi recunoaște pe mine însumi, voi descoperi doar că într-adevăr eram și sunt Dumnezeu, lumină din lumină.

(Arhimandritul Emilianos Simonopetritul, Cuvinte praznicale

mistagogice, Indiktos, Athena, 2014)

[1] In. 3, 3.

[2] Apoc. 22, 20.

[3] Rom. 9, 8.

[4] Ps. 109, 4.

[5] Rom. 1, 7. I Cor. 1, 2.

[6] Gal. 2, 20.

[7] Col. 3, 10

[8] Col. 3, 4.

Oare Dumnezeu este tiranic? Pentru ce să se chinuiească neamul omenesc atâtea mii de ani și să nu Îl se dea Dumnezeu? Dumnezeu a spus: „Căutați și veți afla”. Cum se explică faptul că neamul omenesc a căutat atâtea ani pe Dumnezeu și Dumnezeu nu a coborât? Nu a fost cu puțință să se scurteze timpul așteptării? Nu. A fost necesar să treacă aceste mii de ani. Dacă nu am avea noaptea, nu am înțelege valoarea zilei, dacă nu am avea toamna cu ploile, iarna cu ninsorile, viforele, nu am putea să ne pregătim în mod real pentru primăvară, pentru învierea firii și pentru secerișul cu roadele, așa și firea omenească a căzut în această neccesitate. S-a împietrit omul de la păcat și a avut nevoie de iarna grea a miilor de ani înainte de Hristos, ca să se înmoaie inima lui, să înțeleagă, să se pregătească, să se maturizeze, să dorească, să caute și să-l primească în final pe Hristos. Omul plâsmuit de Dumnezeu a devenit un popor tare la cerbice. Cu toate acestea, era hărăzit unei neîncetate desfătări a contemplației lui Dumnezeu și trebuia să vină ceasul când avea să schimbe înșelarea și idololatria cu bucuria Bisericii, cu marele ospăț al Împărăției lui Dumnezeu. Venirea lui Hristos trebuia să se înfăptuiască atunci când a venit „plinirea vremii”, adică atunci când se vor fi trezit inimile oamenilor și Îl vor fi căutat.

Dar până atunci unde se duceau

TRĂMOȘII

strămoșii Domnului? Exista părerea că se duceau în iad, adică în întuneric, în valea întunecată, unde aruncau morții ca hrană păsărilor. Un astfel de sfârșit întristător aveau cei care Îl așteptau pe Hristos. Aici merită să ne minunăm de răbdarea lui Dumnezeu, Care a așteptat atâtea veacuri ca să ne facă purtători ai Duhului Sfânt. El a așteptat mai mult decât noi.

Prin urmare, sărbătoarea de astăzi descoperă ce a reușit îndelunga răbdare a lui Dumnezeu, fără să nege libertatea omului, fără să-l înrobească. Dumnezeu a reușit să împlinească scopul istoriei umane, planul Sfintei Treimi. A venit ceasul și Dumnezeu a semănat, ca să răsară în noi viața cea nouă. Când noaptea a cuprins totul, a venit făptura cea nouă, în Hristos. Când liturghisim zicem: „Duhul Sfânt va veni peste noi și puterea Celui Preaînalt ne va umbri”. Duhul Sfânt a venit și puterea Celui

Preaînalt a făcut cu puțință ceea ce era cu neputință. A venit Hristos. A venit Hristos și aceia erau în iad în văile cele întuncate. Atunci de ce îi cinștim? Pentru ce le facem icoane? Sunt sfinți? Sunt drepți? Nu cumva facem o greșală? Sunt ei membri ai Bisericii noastre? Putem să devenim noi una cu ei?

Dacă cercetăm viața lor după trup, vom fi uimiți, dar vom fi și mângâiați. Vom fi uimiți, fiindcă erau plini de păcate. Vom fi mângâiați, fiindcă și noi suntem plini de păcate. Erau plini de căderi idolatre, de împietrire, de ucideri, de adultere, de uitarea lui Dumnezeu. Și totuși îi cinștim ca sfinți.

Nu este nedrept? Unii dintre ei s-au pocăit, au făcut și minuni în viața lor, au vorbit cu Dumnezeu. Alții nu s-au pocăit. Se pare că au murit în păcatele lor și în idolatrie. Atunci cum sunt sfinți? Este folositor să vedem acest lucru ca să înțelegem dacă și pentru noi este ușor să devenim sfinți. Faptul că strămoșii au avut o relație cu Hristos după trup este un motiv pentru care s-au sfințit. Adică din tată

în fiu au pregătit de mai înainte cea dintâi venire a lui Hristos pe pământ. Strămoșii au devenit mijlocitori între Adam cel căzut și Hristos, al doilea Adam.

Au pus pod peste prăpastia dintre Rai și iad, moarte și înviere. Au slujit mântuirii neamului omenească întru cunoștință, fie fără să o știe. Mulți dintre aceștia erau păgâni, închinători la idoli. Cu toate acestea, au devenit și aceștia după duh strămoși ai lui Hristos. Prin urmare, și-au dat trupul lor slujirii lui Hristos sau și-au tăiat voia lor, vederile lor și le-au adus pe toate lui Hristos.

Un al doilea aspect îl evidențiază Apostolul Pavel în Epistola către Evrei. Strămoșii au depășit mediul lor, epoca lor și prin credință au primit făgăduința că va veni Dumnezeu pe pământ. „A rămas neclintit, ca cel ce vede pe Cel nevăzut”[1]. Deși nu Îl vedeau pe Dumnezeu, așteptau pe Hristos ca

și cum L-ar vedea, până ce a venit ca prunc, fără slavă, prigonit de oameni. Nădejdea pe care au avut-o nu i-a înșelat. De pildă, Solomon, acest împărat înțelept, a cărui carte a fost cuprinsă în Sfânta Scriptură, a trăit păcatul până în adâncul cel mai de jos al decăderii. A întărit și sprijinit și închinarea la idoli. Și cu toate acestea el a zidit Templul, Sfânta Sfintelor, el a organizat slujirea lui Dumnezeu. Astfel a preînchipuit viitorul Templu, Biserica, și pe Preasfânta, care a devenit Sfânta Sfintelor și din ea a venit Hristos. Se poate ca viața lor să fi fost în păcat, dar aveau credință și nădejde.

Avraam deși era închinător la idoli, prin credință a ieșit din patria lui și a devenit patriarh al lui Israel, „părintele nostru al tuturor”[2], strămoș al lui Hristos și al Bisericii. La vârsta de 99 de ani a dobândit fiu prin credință și a devenit chipul afierosirii lui Dumnezeu[3]. În final, din sămânța lui a ieșit Hristos [4], începutul și sfârșitul a toate. Avraam și Hristos constituie o istorie neîntreruptă, a cărei preistorie ajunge până în Rai. Strămoșii Domnului credeau în Acela pe care nu-L vedeau și nu Îl înțelegeau.

Al treilea semn sfințitor al Strămoșilor este că Dumnezeu i-a folosit ca să se binecuvinteze întru ei toate neamurile. Cum? Prin faptul de a se face cunoscut adevărul în toată lumea[5]. De câte ori nu ne folosește Dumnezeu și pe noi păcătoșii! Pe aceia i-a folosit ca să aducă Biserica, pe noi, ca să trăim și să lucrăm și să ne bucurăm și să participăm la ea.

(Arhimandritul Emilianos Simonopetritul, Cuvinte praznicale mistagogice, Indiktos, Athena, 2014)

[1] Evr. 11, 27.

[2] Rom. 4, 17.

[3] Fc. 17, 1.

[4] Gal. 3, 16.

[5] Fc. 22, 18; 28, 14; Dan. 2, 47.